

UCHWAŁA NR X/42/2025
MŁODZIEŻOWEJ RADY MIASTA GDAŃSKA
z dnia 12 lutego 2025 roku

w sprawie uciążliwego zanieczyszczenia światłem w Mieście Gdańsk

Na podstawie §9 ust. 4 Statutu Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska stanowiącego załącznik do Uchwały nr XI/177/11 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska (DZ. Urz. Woj. Pom. z 2011 Nr 87 poz. 1792, z 2015 r. poz. 2878, z 2015 r. poz. 3142, z 2017 r. poz. 3971, z 2019 r. poz. 4307, z 2021 poz. 4665) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska wyraża poparcie dla inicjatywy mającej na celu przeciwdziałanie zanieczyszczeniu światłem. Uznaje się, że zjawisko to, wynikające z nadmiernego i nieodpowiednio skierowanego oświetlenia, negatywnie wpływa na środowisko, jakość życia mieszkańców, oraz może przyczyniać się do zakłóceń snu. Uzasadnienie opinii stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska proponuje:

- Rozważyć przeprowadzenie audytu oświetlenia w przestrzeni miejskiej, szczególnie w obszarach mieszkalnych, w celu oceny stopnia nadmiernego rozproszenia światła.
- Przeanalizowanie oraz zbadanie możliwości zastosowania technologii ukierunkowanego oświetlenia, które koncentruje światło jedynie na jezdni i chodniku, ograniczając emisję w kierunku fasad budynków mieszkalnych.
- Przeanalizowanie opcji redukcji liczby włączonych lamp w miejscach o niskim ryzyku kolizji, z zachowaniem niezbędnego poziomu bezpieczeństwa.
- Rozpoczęcie dyskusji z przedstawicielami środowisk akademickich, aby umożliwić wypracowanie korzystnych rozwiązań.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska

Oliwier Starczewski

Opinia Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska na temat zanieczyszczenia światłem i form zwalczania tego zjawiska w Mieście Gdańsku

Na podstawie § 8 ust. 4 i § 9 ust. 6 Statutu Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska stanowiącego załącznik do Uchwały nr XI/177/11 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska (DZ. Urz. Woj. Pom. z 2011 Nr 87 poz. 1792, z 2015 r. poz. 2878, z 2015 r. poz. 3142, z 2017 r. poz. 3971, z 2019 r. poz. 4307, z 2021 poz. 4665)

Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska pragnie zwrócić uwagę na problem zanieczyszczenia światłem, który dotyka nie tylko środowiska naturalnego, ale także jakości życia mieszkańców naszego miasta. Zjawisko to jest wynikiem nadmiernego i nieodpowiednio skierowanego oświetlenia drogowego, które nie tylko doświetla chodnik i jezdnię, ale także kieruje światło w przestrzeń, czy na fasady położonych przy jezdni budynków. W związku z tym warto zastanowić się nad optymalizacją systemów oświetleniowych w przestrzeni publicznej.

Znaczenie ukierunkowanego oświetlenia

Istnieją liczne badania, które wskazują, że właściwie zaprojektowane systemy oświetleniowe mogą spełniać swoje zadanie, ograniczając jednocześnie negatywny wpływ na otoczenie. Przykładem jest publikacja¹ w czasopiśmie Science autorstwa Christopher C. M. Kyba, która podkreśla, że nadmierne rozproszenie światła poza wyznaczonymi obszarami nie tylko pogarsza jakość nocnego nieba, ale ma również realne skutki dla zdrowia ludzkiego. Źródła takie jak International Dark-Sky Association (IDA)² oraz inne badania³ dostarczają wiarygodnych informacji o wpływie niepotrzebnego oświetlenia na środowisko, oraz zdrowie mieszkańców.

Optymalizacja oświetlenia, polegająca na skierowaniu wiązki światła jedynie na jezdnię oraz chodnik, może przyczynić się do ograniczenia emisji światła w kierunku fasad budynków mieszkalnych. Taki układ oświetlenia nie tylko spełnia wymagania bezpieczeństwa drogowego, ale również minimalizuje zakłócenia snu mieszkańców. Liczne badania⁴ wskazują, że zakłócenia snu mogą prowadzić do szeregu negatywnych skutków zdrowotnych – zarówno u dorosłych, jak i młodzieży. W związku z tym minimalizowanie ekspozycji światła na obszary mieszkalne jest rozwiązaniem, które zasługuje na szczególne rozważenie.

Spoleczne korzyści płynące z wprowadzenia ukierunkowanego oświetlenia są nie do przecenienia. Mieszkańcy, w tym przede wszystkim młodzież, doceniają wysiłki zmierzające do zwiększenia bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych – oświetlenie tych miejsc jest nieocenione. Jednocześnie pojawiają się głosy, że w miejscach, gdzie nie występują punkty kolizji, warto zastanowić się nad redukcją ilości zapalonych lamp. Propozycja wyłączenia co drugiej lampy, szczególnie przy rozmieszczeniu co 25–30 metrów, może być rozważana jako sposób na zmniejszenie marnotrawstwa energii oraz redukcję niepotrzebnego zanieczyszczenia światłem, przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniego poziomu widoczności dla kierowców. Warto przy tym zauważyć, że kierowcy korzystają z własnych światła

¹ Ogólny opis zjawiska i towarzyszących mu problemów:

<https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.1701528>

² mapa zanieczyszczenia światłem: <https://cires.colorado.edu/Artificial-light>

³ wpływ na środowisko: [https://doi.org/10.1890/1540-9295\(2004\)002\[0191:ELP\]2.0.CO;2](https://doi.org/10.1890/1540-9295(2004)002[0191:ELP]2.0.CO;2)

⁴ wpływ na życie człowieka: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.3109/07420528.2015.1073158>

samochodowych, co dodatkowo zwiększa komfort jazdy przy mniejszym oświetleniu infrastruktury drogowej.

Przykłady dobrych praktyk

Na przykład, na drodze numer 91, łączącej Gdańsk z Pruszczem Gdańskim, działania prowadzone przez GDDKiA wskazują na kierunek, w którym warto podążać – oświetlenie utrzymywane jedynie w okolicach skrzyżowań nie wpływa negatywnie na bezpieczeństwo ruchu drogowego. Jezdnia bez punktów kolizyjnych pozostaje nieoświetlona. Tego rodzaju podejście sugeruje, że w miejscach, gdzie ryzyko kolizji jest znikome, możliwe jest wprowadzenie rozwiązań ograniczających emisję światła, co może przynieść szereg pozytywnych efektów zarówno dla środowiska, budżetu zarządcy oświetlenia, jak i dla jakości życia mieszkańców.

W świetle powyższych rozważań Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska zachęca Radę Miasta Gdańska o poproszenie kompetentnych w tej dziedzinie przedstawicieli środowiska uniwersyteckiego o przeprowadzenie audytu oświetlenia na gdańskich drogach, pod kątem problemu zanieczyszczenia światłem, oraz rozważenie różnych wariantów rozwiązania problemu, w tym wyłączenie lamp na odcinkach bez zagrożeń dla ruchu samochodowego (brak wyjazdów z posesji, chodnika, skrzyżowań), wyłączenie co 2 lub co 3 lampy tak, aby zredukować zbędne oświetlenie, jednocześnie zachowując podstawowe jego funkcję, ograniczenie oświetlenia do kluczowych obszarów, skierowanie wiązek światła jedynie tam, gdzie jest to absolutnie konieczne, oraz okresowe wyłączanie części lamp.

Doceniając wysiłki podejmowane w celu doświetlania przejść dla pieszych, oceniamy je jednoznacznie pozytywnie, oświetlenie tych miejsc w naszej opinii powinno pozostać, warto jednocześnie zwrócić uwagę na potrzebę zrównoważenia działań oświetleniowych. Zachęca się do dalszych badań i eksperymentów w tym zakresie, które pozwolą na wypracowanie rozwiązań korzystnych jednocześnie dla komfortu życia mieszkańców, jak i osób poruszających się nocą. Wskazane działania mogą stać się elementem kompleksowej strategii zarządzania przestrzenią miejską, w której efektywny system oświetleniowy będzie służył społeczeństwu, przy jednoczesnym minimalizowaniu negatywnego wpływu na zdrowie mieszkańców oraz na jakość nocnego nieba.

Warto zatem rozważyć, czy w miejscach o niskim ryzyku kolizji, a także w obszarach znajdujących się w pobliżu budynków mieszkalnych, możliwe jest zastosowanie rozwiązań ograniczających niepotrzebną emisję światła.

Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska docenia dotychczasowe wysiłki oraz kierunki działań podejmowane przez odpowiedzialne instytucje, jednocześnie sugerując dalsze poszukiwanie równowagi między bezpieczeństwem na drodze a ochroną środowiska i jakości życia mieszkańców. Zachęca się do rozpoczęcia dialogu oraz współpracy wszystkich zainteresowanych w celu znalezienia optymalnych rozwiązań, które przyczynią się do bardziej zrównoważonego rozwoju przestrzeni miejskiej.

Niniejsza opinia została wydana w charakterze doradczym. Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska zachęca do dalszych konsultacji oraz badań, które pozwolą na wypracowanie kompleksowej strategii łagodzenia negatywnego wpływu zanieczyszczenia światłem w naszym mieście.

Wnioskodawca: Komisja ds. Zrównoważonego rozwoju